

MIQUEL ÀNGEL REUS

MIQUEL ÀNGEL REUS

lears s'han tornat a realitzar albiraments de voltors a Eivissa - de vegades de petits grups-, s'han trobat exemplars debilitats, almanco un del quals es va deixar agafar i posteriorment va morir, i restes de voltors morts. Una dada molt interessant i que pot donar suport a la teoria que des de l'arribada i permanència d'aquesta espècie a Mallorca s'ha pogut establir un intercanvi o flux de voltors lleonats amb el continent, és la troballa d'un cadàver en avançat estat de descomposició a s'Espalmador (Formentera) el 22 de febrer de 2011, el qual portava anella metàl·lica oficial número 1110012 i anella de lectura groga amb codi JFF. Aquest exemplar, que havia nascut el 2010, va ser alliberat al canyet del Torcal (Antequera, Màlaga) (González, et al., 2012). A Màlaga hi ha diverses colònies de voltors (entre 124 i 141 parelles censades el 2008).

La reproducció a Mallorca

El 2012 ha estat un any important per als voltors lleonats quasi quatre anys després de la seva arribada. S'havia especulat molt si es quedarien, si partiren, si niarien o si crearien conflictes amb el voltor negre. Moltes d'aquestes opinions han quedat reflectides a Forumaus, fòrum

de notícies ornitològiques del GOB. Finalment, ha passat el que molts ja havien previst, i els voltors lleonats han començat ha reproduir-se a la serra de Tramuntana i han tingut èxit.

L'hivern de 2011 es va trobar, a un impressionant penya-segat costaner de la part central de la Serra, dues repisses plenes d'excrements de les quals va sortir volant un voltor lleonat. Més tard un especialista s'hi va despenjar, però no hi havia res a l'interior, encara que s'hi havia realitzat una aportació important de materials vegetals, segurament càrritx (*Ampelodesmos mauretanica*). El gener de 2012 es penja una foto a Forumaus de dos voltors lleonats a una cova d'un penya-segat interior amb el títol "Què fan dos voltors com voltors a una cova com aquesta?". El 12 de març del 2012 es confirma a aquest fòrum i en aquesta mateixa entrada que s'han localitzat 4 adults covant (Fotos Maties Rebassa, Miquel Àngel Reus i Juan Carlos Malmierca) i altres colles o exemplars ocupant llocs adients per a la reproducció. Al dia següent es localitza un altre adult covant a un penya-segat no molt allunyat de l'anterior, on s'havien vist pel gener, en una cova, els dos adults abans esmentats (Foto Miquel Àngel Reus). Més endavant es troba un altre exemplar covant, però aquesta vegada la colla està niant en un penya-segat marí de la costa de Tramuntana (Foto Juan Carlos Malmierca).

Finalment, es pot dir que, com a mínim, set colles han fet posta i que sis han tingut èxit, ja que una del primer nucli, que estava covant, va abandonar el niu. Durant l'hivern i la primavera s'han vist però altres colles i diversos exemplars fent intents de construcció de nius o ocupant replans i coves als dos primers nuclis. No es varen veure inicis de reproducció a les dues repisses trobades el 2011 en un penya-segat marí. El grup més gran es troba en un penya-segat orientat a migjorn (Foto Jordi Muntaner); l'altre, format per tres colles de les quals només una ha tret poll, són a un penya segat no molt gran, a uns 2,5 quilòmetres de distància de l'anterior, també mirant a migjorn; la darrera colla trobada es localitza, com ja s'ha dit, en un penya-segat marí que mira

cap a ponent. Aquest darrer penya-segat és a un grapat de quilòmetres dels dos grups anteriors.

S'han intentat prospectar el major nombre possible de penya-segats, tant interiors com costaners i ha estat impossible trobar més colles. Tampoc s'han tingut notícies que altres ornitòlegs o pagesos i ramaders de la serra de Tramuntana hagin trobat altres colles o indicis de nidificació; però la Serra presenta un gran quantitat de llocs adients per a la nidificació i no es pot descartar que altres colles hi hagin niat o, com a mínim, hagin intentat la reproducció. Cal preveure que en els propers anys aquest nombre de colles reproductores vagi augmentant i s'estengui cap al nord i al sud de la serra de Tramuntana. •

Bibliografia:

- Del Hoyo, J., Elliott, A. & Sargatal, J. (Eds.). 1994. Handbook of the birds of the World. Vol. 2. New World Vultures to Guinea-fowl. Lynx Edicions. Barcelona.
- Del Moral, J.C. (Ed.). 2009. El buitre leonado en España. Población reproductora en 2008 y método de censo. SEO-BirdLife. Madrid.
- Garriga, E. 2009. Invasió de voltors forasters. El Busqueret, 18: 36-43.
- González, J.M., Mas, R., Rebassa, M., López-Jurado, C., Pons, A., Martínez, O. I Costa, S. 2007. Regístres Ornitològics. An. Orn. Balears, 21: 132
- Guardiola, A. (Ed.). 2009. Anuario Ornitológico de la región de Murcia. Recopilación de citas. Año 2008.
- Martínez, O., García, D., Costa, S., López-Jurado, C., González, J.M., Rebassa, M. i Pons, A. 2006. An. Orn. Balears, 20: 160.
- Parpal, Ll., González, J.M., García, D., Rebassa, M., López-Jurado, C., Pons, A. i Martínez, O. i Costa, S. 2008. An. Orn. Balears, 22: 161.
- Suárez, M., González, J.M., Rebassa, M., López-Jurado, C., Pons, A. i Martínez, O. 2004. Regístres Ornitològics. An. Orn. Balears, 18: 134.
- Suárez, M., González, J.M., Rebassa, M., López-Jurado, C., Pons, M. i Martínez, O. 2005. Regístres Ornitològics. An. Orn. Balears, 19: 158.

Més que aucells

Coprinopsis picaea

(Bull.) Redhead, Vilgays & Moncalvo = *Coprinus picaceus* (Bull.) Gray

Per Joan Carles Salom

Dibuix de Gemma Carrasco

Els anomenats bolets de tinta es caracteritzen perquè les làmines en madurar es tornen negres, i en fregar-les, ens taquen els dits; fins i tot en algunes espècies tot el capell es flocula en tinta (antigament aquesta tinta s'utilitzava per escriure).

Actualment, i per mor d'estudis moleculars, aquest bolets, que abans s'enquadraven tots dins del gènere *Coprinus*, ara s'han separat en els gèneres *Coprinus*, *Coprinopsis*, *Coprinellus* i *Parasola*.

De bolets de tinta n'hi ha de comestibles quan són joves (*Coprinus comatus*), de tòxics (efecte Antabus) si es barregen amb begudes alcohòliques (*Coprinopsis atramentarius*, *C. insignis*, *C. micaceus*...) i altres sense valor culinari. Dins aquest darrer grup hi trobam el *Coprinopsis picaea*, espècie de ràpida aparició si les condicions ambientals li són favorables, sobretot als alzinars, on és més abundant. El reconeixereu perquè inicialment la seva forma recorda la d'un aglà recobert quasi totalment d'un vel blanc. A mesura que es desenvolupa el bolet, el capell adopta una forma cònica, alhora que el peu creix i s'allarga. En aquesta fase el capell va adquirint coloracions que van de bru groguenc fins a marró d'atil i està recobert (com a tacat) per abundants restes de vel blanques. El peu es manté blanquinós i és buit, molt fràgil, trencadís i sol engruixir-se a la base. Les làmines, que inicialment són blanques, adopten coloracions rosades per després ràpidament esdevenir gris negres; la carn és prima i blanquinosa. Una vegada el bolet ha madurat i ha produït les espores, les làmines i tot el capell es liqua i esdevé una massa negrosa, engaxadissa i farcida d'espores (semblant a la tinta) que és dispersada pels animals o l'aigua de pluja. Del bolet, al final tant sols en queda reconeixible el peu blanquinós que resta sobre el terreny. Malgrat que és un bolet no comestible, cal respectar-lo i no malmetre'l, ja que desenvolupa una funció molt important al bosc. El *Coprinopsis picaea* és un fong sapròfit i, juntament amb altres fongs i bacteris, ajuda a descompondre les restes vegetals mortes, transformant-les en nutrients que són assimilats per les plantes del mateix bosc en què viu. •

JUANJO BAZÁN